

Valkuaistaseet 2010-2018

Markku Niskanen ja Jarkko Niemi

jarkko.niemi@luke.fi

markku.niskanen@luke.fi

Päivitetty 14.11.2019

Laskentamenetelmä

- Kasvi- ja eläinperäisten tuotteiden tuotanto-, tuonti-, vienti- ja käyttötiedot kerättiin tilastolähteistä
- Kerättiin tiedot eri tuotteiden valkuaispitoisuuksista
- Keskeisiä tietolähteitä ovat mm. sato- ja tullitilastot, ravintotase sekä valkuaispitoisuustilastot
- Taselaskelmat vuosille 2010-2018 laadittiin tietojen pohjalta
- Kaikki raportoidut tulokset on ilmoitettu raakavalkuaisen määränä.

Havainnot valkuaislaskelmista (kasviperäinen)

- Kasviperäisen valkuaisen tuotanto on vähentynyt 5 vuodessa (2014-2018) noin 14 %, vienti 37 % ja tuonti lisääntynyt 9 %. Myös kotimaan käyttö näyttäisi vähentyneen noin kymmenyksen.
- Kasviperäisen valkuaisen omavaraisuusaste näyttää hieman heikentyneen viime vuosina. Merkittävimmät syyt tähän tähän lienevät viljanviljelyn muutokset sekä öljykasvien kokonaisviljelyalan melko voimakas väheneminen ja niiden tuonnin lisääntyminen tällä vuosikymmenellä.
- Viljojen valkuaispitoisuus vaihtelee jonkin verran vuodesta toiseen. Koska vilja-ala on suuri, valkuaispitoisuuden muutokset vaikuttavat merkittävästi myös valkuaisen määrään.
- Viljan viennissä ja tuonnissa liikkuu myös huomattava määrä valkuaista, joten niiden muutokset heijastuvat myös valkuaisomavaraisuuteen..

Havainnot valkuaislaskelmista (kasviperäinen)

- Palkokasvien viljely on lisääntynyt, mutta niiden viljelyala on vielä niin pieni, ettei se kokonaiskuvassa tuota vielä kovin suurta osaa kasviperäisestä valkuaisesta.
- Soijamäärien arvioihin sisältyy jonkin verran epävarmuustekijöitä
- Nurmi, etenkin säilörehu, on merkittävä valkuaisen lähde ja sen viljelyala on moniin muihin viljelykasveihin verrattuna suuri.
- Tilastoinnin raportointitarkkuus vaihtelee vuodesta riippuen. Soijan ja palkokasvien rehukäyttöä ei voida erotella tilastotiedoista kokonaistasolla kovin tarkkaan, minkä vuoksi etenkin palkokasvien rehukäyttö on kuvaajissa aliarvioituna.

Kasvieräisen valkuaisen käyttö ja lähteet 2018

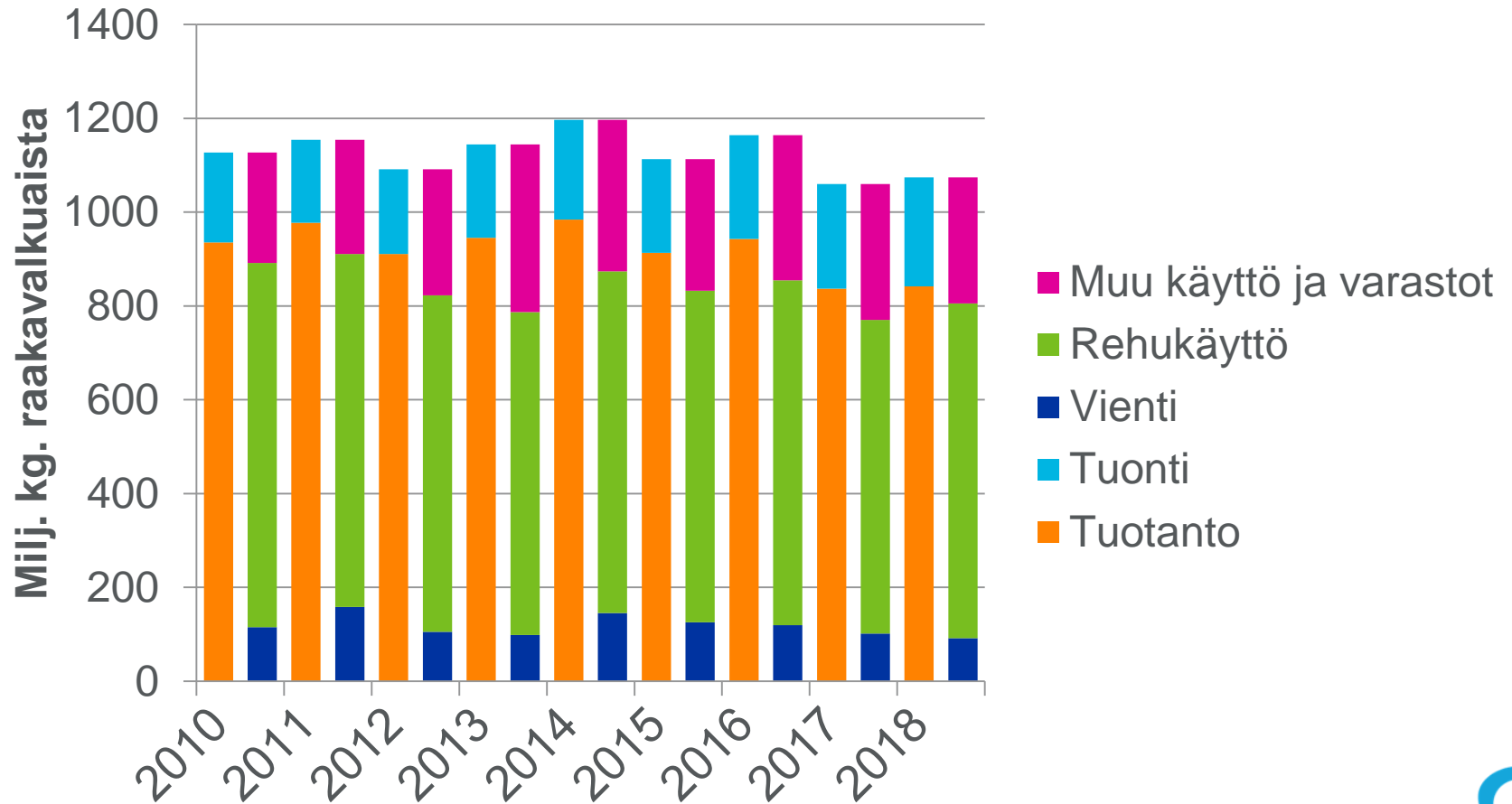
milj. kg raakavalkuaista

Hyödyke	Tuotanto	Tuonti	Vienti	Rehukäyttö	Muu käyttö*
Vehnä	76.7	39.1	16.1	65.5	34.3
Ruis	4.7	2.1	0.8	0.2	5.8
Muu leipävilja					
Ohra	164.2	0.3	9.6	111.6	43.4
Kaura	113.7	1.0	47.3	75.5	-8.2
Muut viljat	4.5	13.6	1.1	9.7	7.3
Vilja yhteensä	363.9	56.1	74.9	262.6	82.5
Nurmi yhteensä	432.4	0.0	0.0	432.4	0.0
Härkäpapu	6.2				
Rypsi ja rapsi	15.5	93.1	13.9	17.5	77.3
Herne	4.2	2.4	0.6		
Soijapapu	0.0	70.1	0.0		
Peruna	15.9	0.3	0.4		15.8
Muut kasviperäiset tuotteet	4.0	9.8	1.9	1.3	10.6
Kasviperäinen yhteensä	842.1	231.9	91.7	713.8	268.4

*Sisältäen varastonmuutoksen.

Tyhjien solujen tietoja ei raportoida tilastoinnista johtuvista syistä.

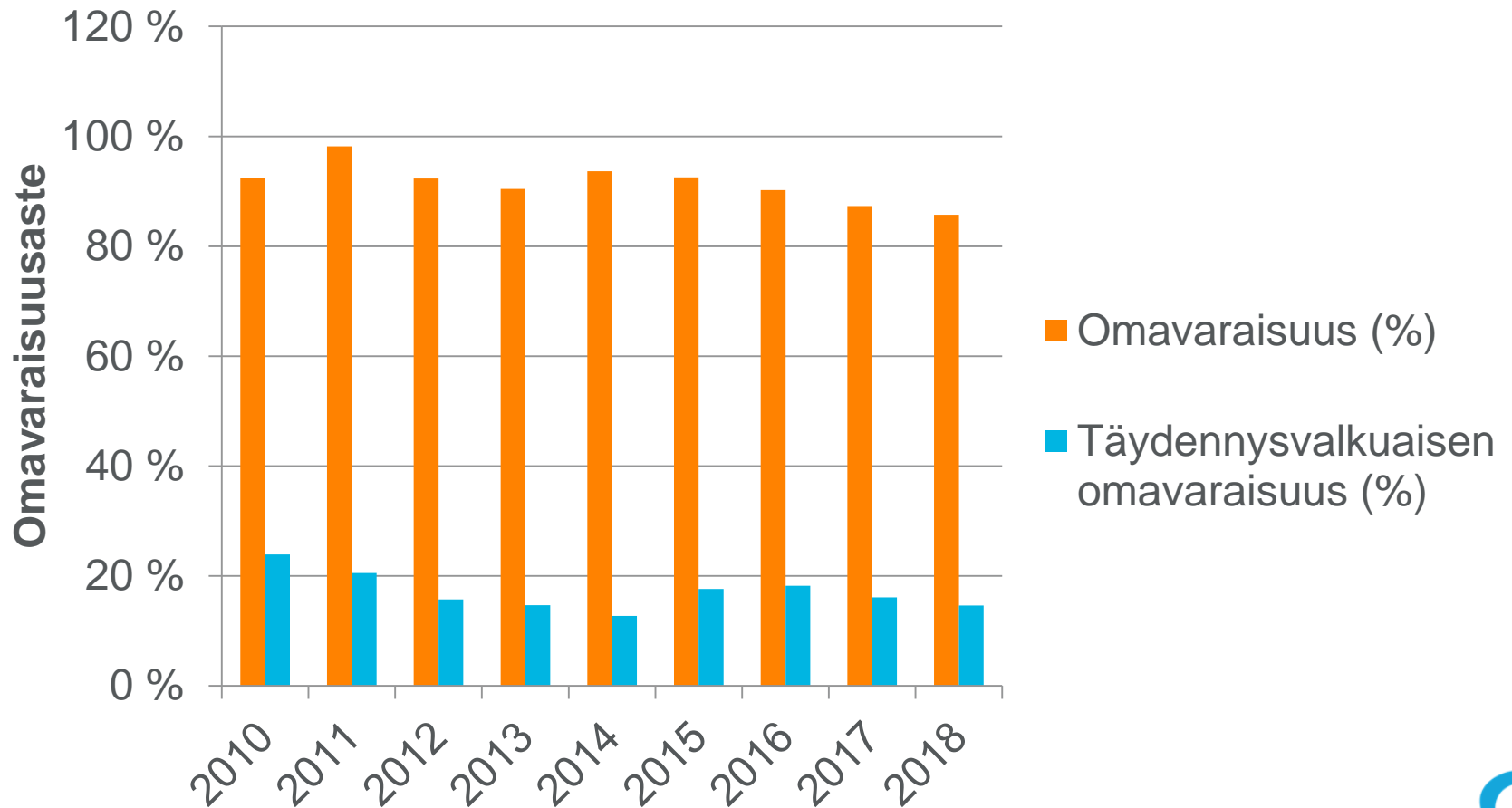
Kasviperäisen valkuaisen lähteet ja käyttö 2010-2018

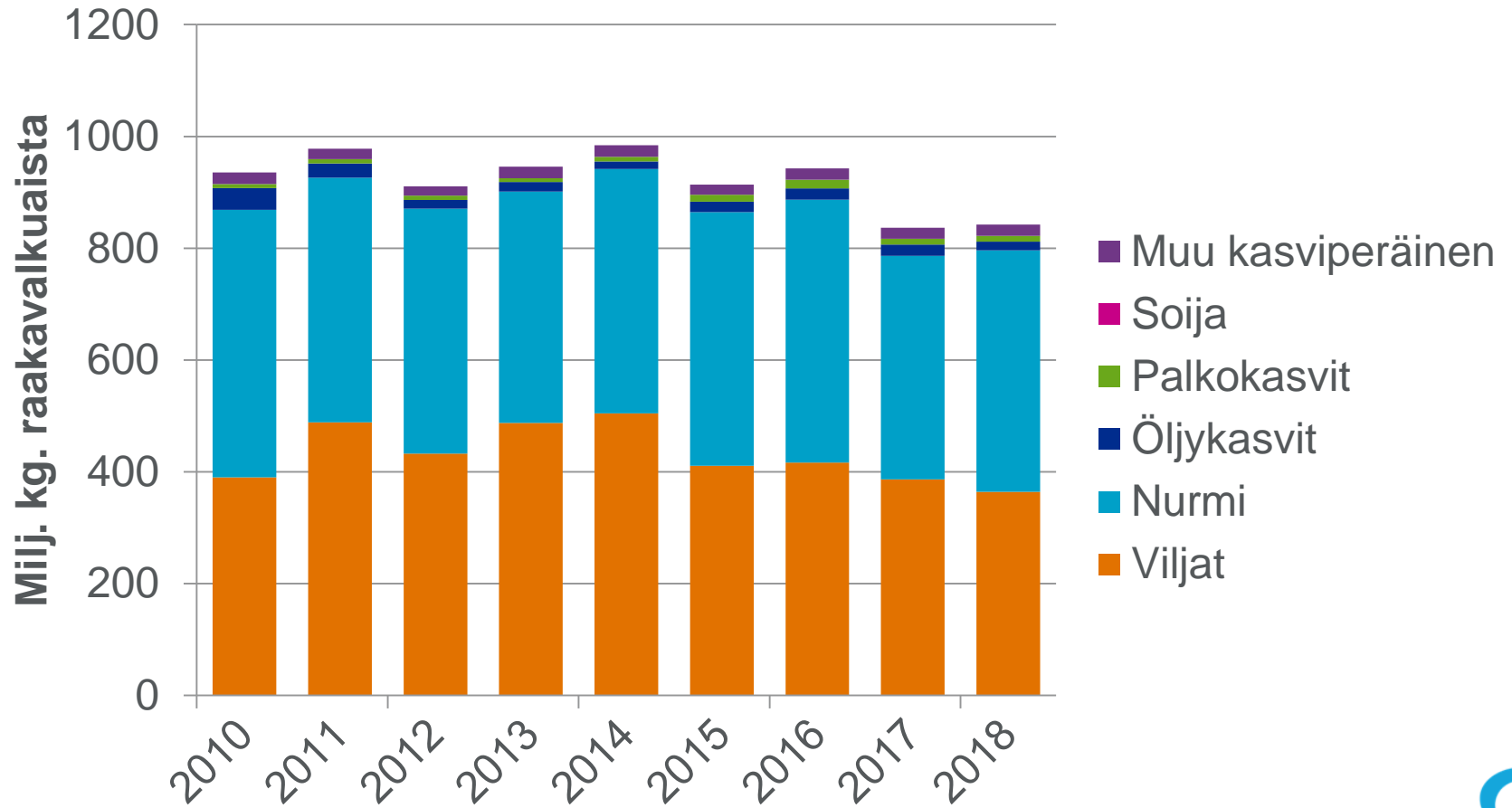
Kasviperäisen valkuaisen omavaraisuusaste

Kotimainen tuotanto / Kotimainen käyttö

Täydennysvalkuaiseen on tässä kuvassa huomioitu öljy- ja palkokasvit

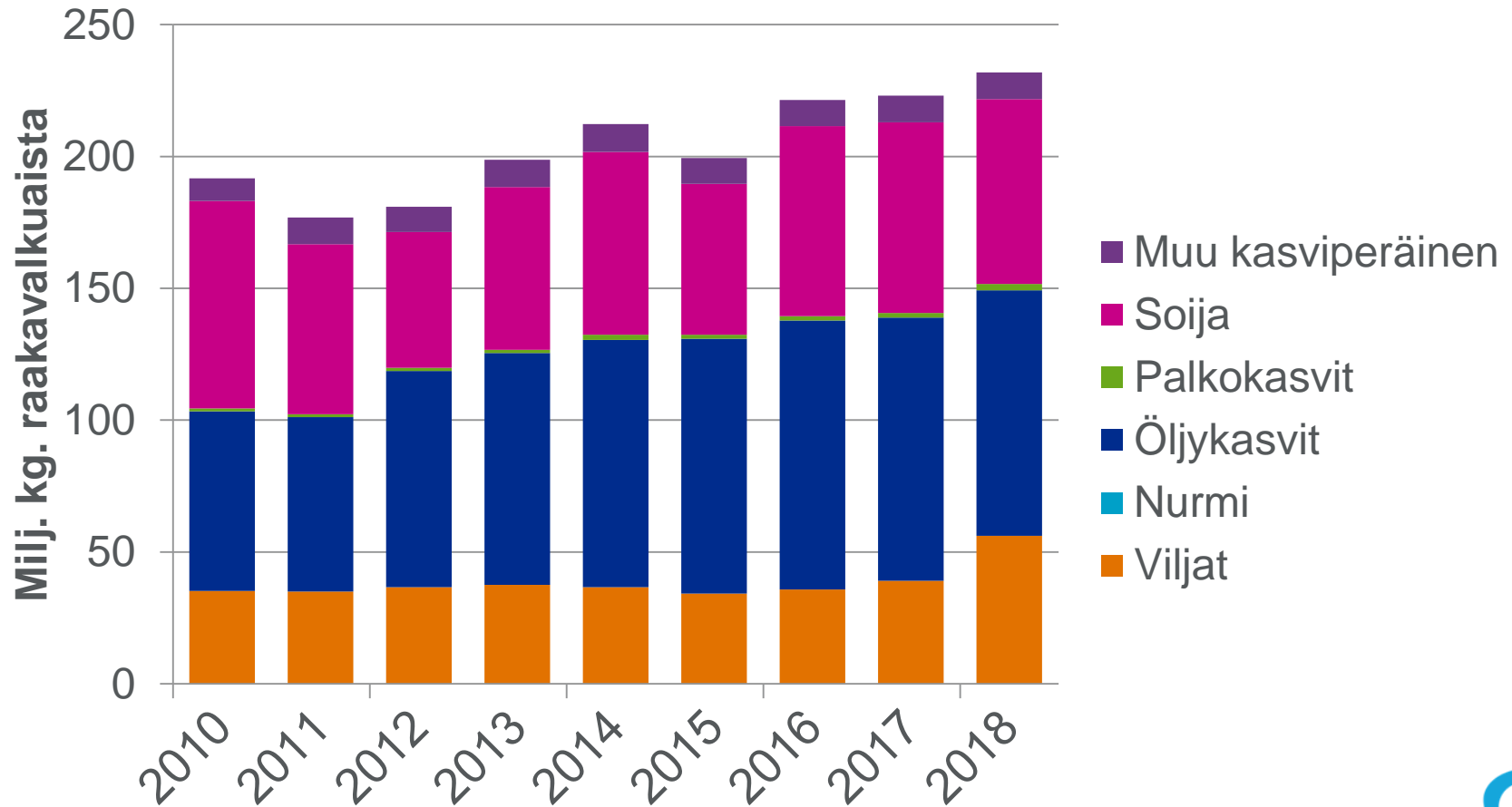

Kasviperäisen valkuaisen tuotanto 2010-2018

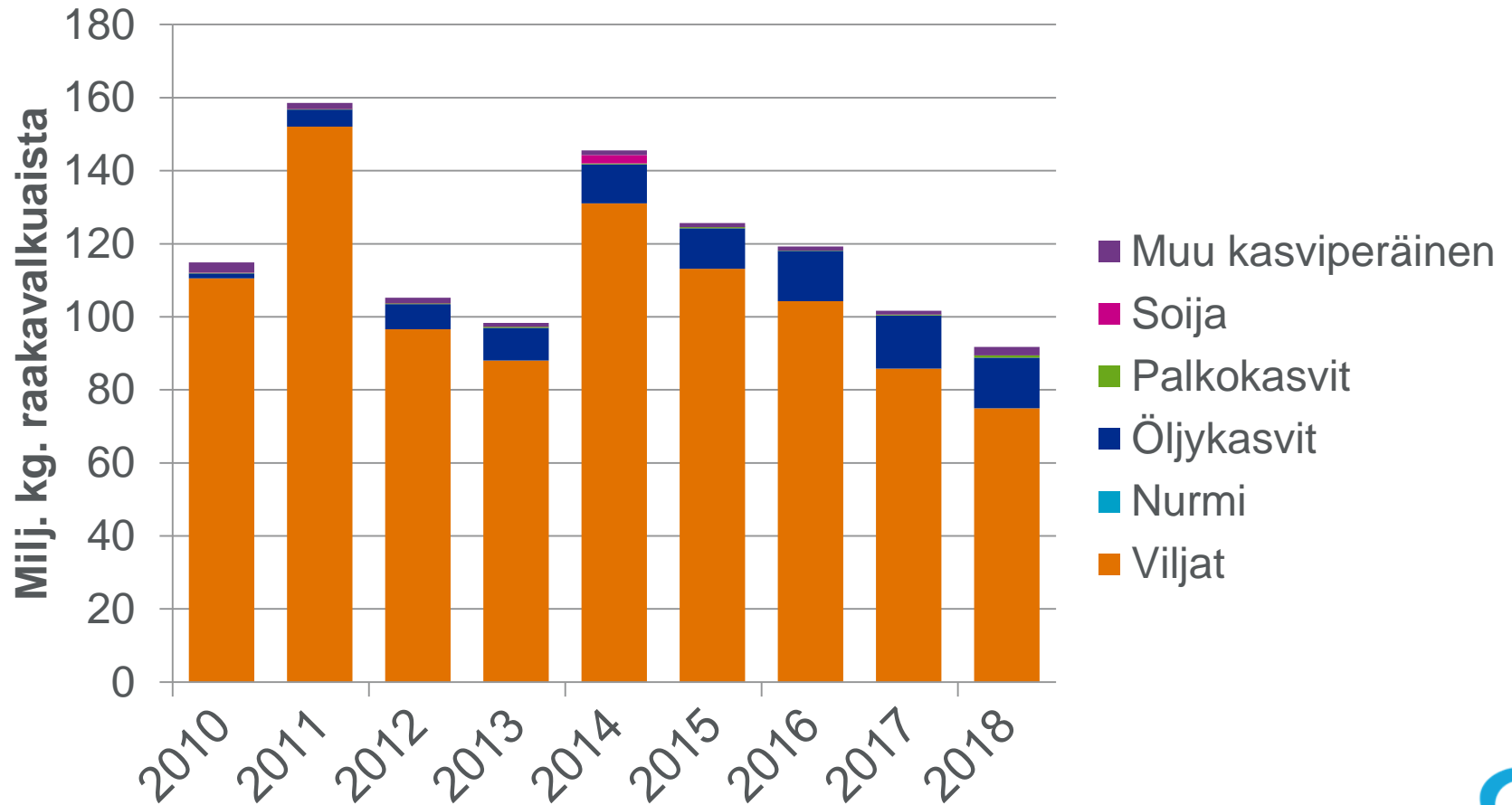
Kasviperäisen valkuaisen tuonti 2010-2018

Huom! Ei sisällä tuontia rehuna/rehuissa.

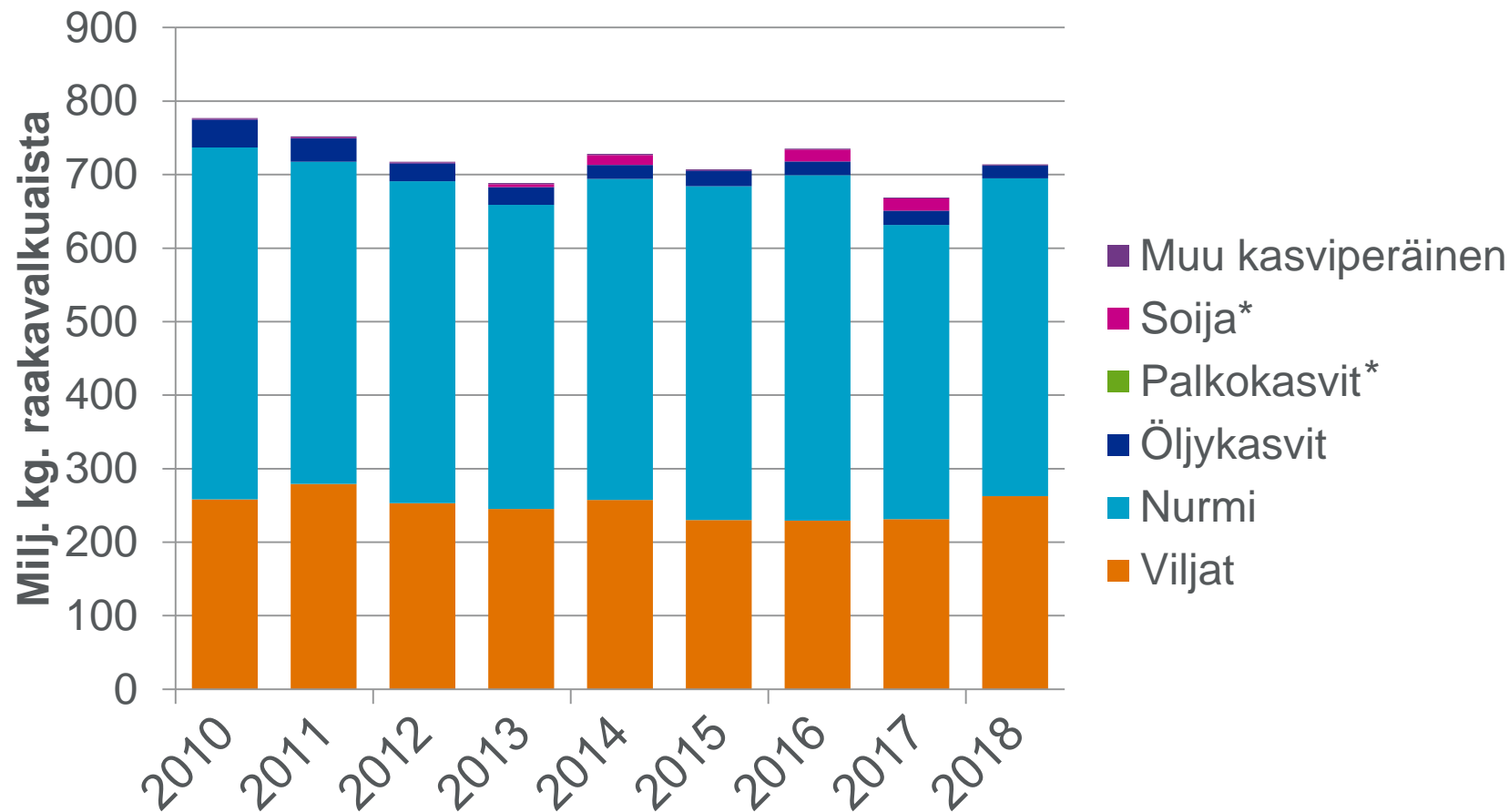

Kasviperäisen valkuaisen vienti 2010-2018

Huom! Ei sisällä vientiä rehuna/rehuissa.

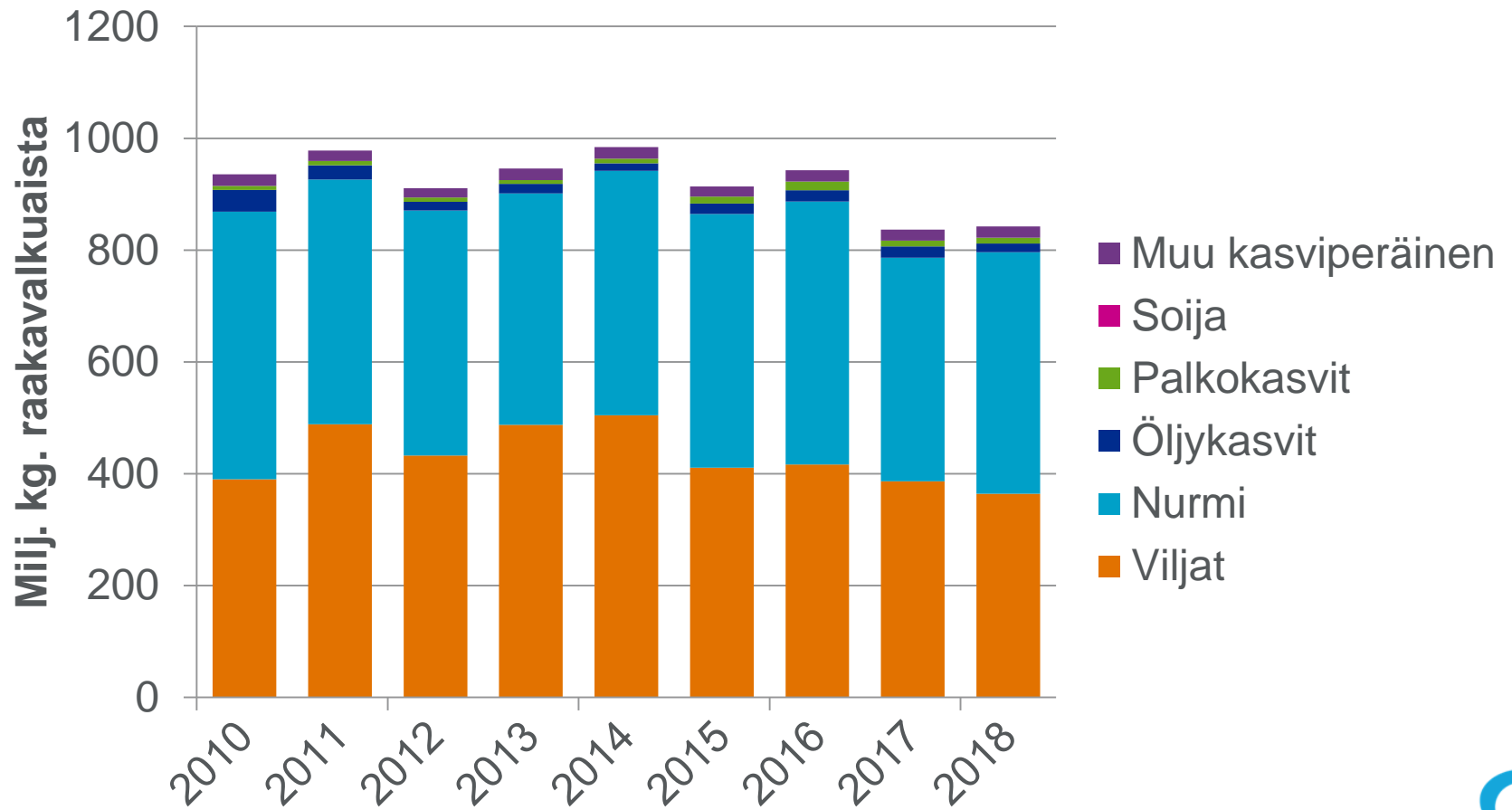

Kasviperäisen valkuaisen rehukäyttö 2010-2018

*Soijan ja palkokasvien rehukäyttöä ei voida erotella riittäväällä tarkkuudella. Kuvaajan luvut ovat näiden kasvien osalta **aliarvioituja**.

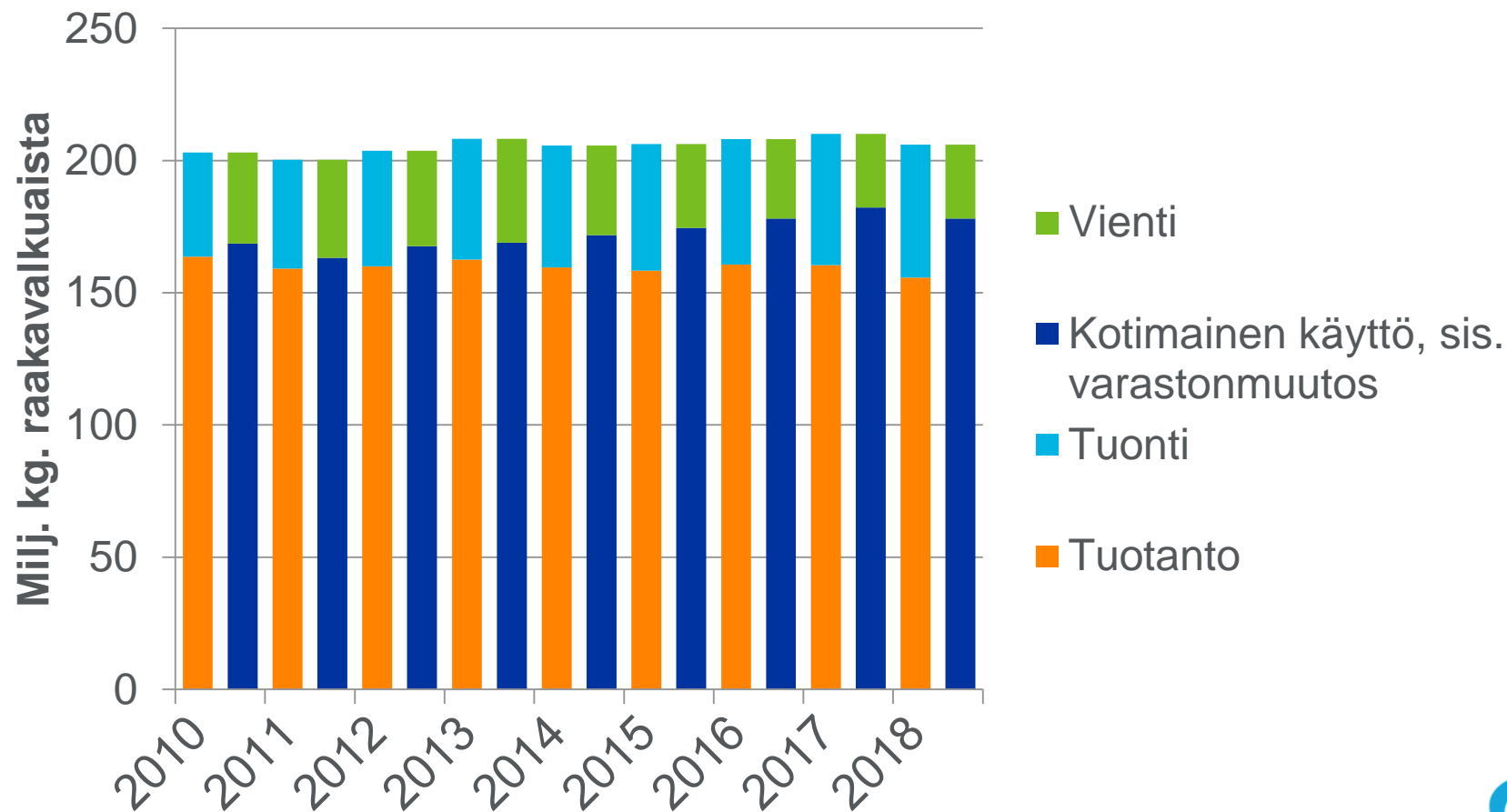
Kasviperäisen valkuaisen tuotanto 2010-2018

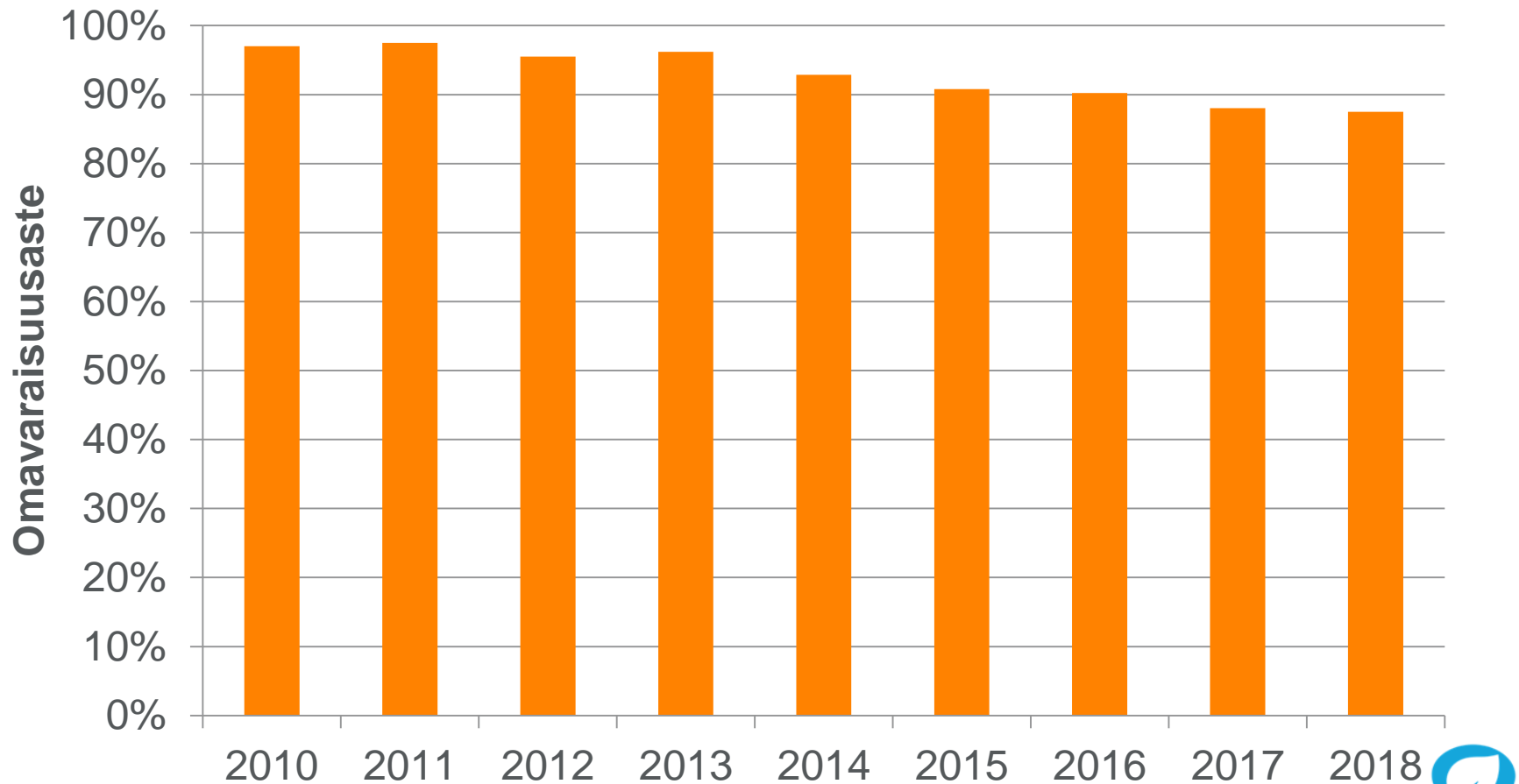
Havainnot valkuaislaskelmista (eläinperäinen)

- Eläinperäisen valkuaisen tuotanto vähentyi viidessä vuodessa (2014-2018) noin 2 % ja vienti 17 %. Samaan aikaan tuonti lisääntyi 9 %.
- Lihojen osalta omavaraisuusaste on heikentynyt noin 5 prosenttiyksikköä ja tuonti on kasvanut nopeammin
- Maitotuotteiden vienti on vähentynyt lähes yhtä paljon kuin tuotanto, joten maidosta saatavan valkuaisen osalta omavaraisuusaste on heikentynyt vain vähän.

Eläinperäisen valkuaisen lähteet ja käyttö 2010-2018

Eläinperäisen valkuaisen omavaraisuusaste (kotimainen tuotanto/kotimainen käyttö)

Eläinperäisen valkuaisen tuonti ja vienti 2010-2018

